

Dansk Botanisk Forenings tur til Færøerne, 17.-25. juli 2003.

1. Dag, 17/7:

Alle mødte i rimelig tid fuld af forventning. Det tog dog nogen tid med indskrivningen af bagage, da transportbåndet strejkede på grund af varmen. Forsinkelsen af flyet var dog alt i alt kortvarig, ca. 10 min., og der var tid til de nødvendige indkøb af toldfrit. Efter en behagelig flyvetur landede vi i Vagar i tropevarme efter færøske forhold, 27° C. De lejede biler var klar og turen gik direkte til Thorshavn, hvor der var 1½ times fri til køb af floraer, få det første indtryk og nyde den første færøske øl på en cafe. Turen gik videre til Leirvik, med båd til Klaksvik og så til Viðareiði på Vidoy, hvor Hotel Nord ventede os med dejlig aftensmad, lammesteg. Aftenturen ned gennem bygden til kysten gav de første indtryk af færøsk flora.

2. Dag, 18/7:

Hele dagen var afsat til fjeldet bag hotellet. Efter morgenmad og madpakkesmøring begyndte opstigningen. Temperaturen var droppet til en 17° C, men solen skinnede - i starten. Så kom tågen drivende, dog afløst af "solpletter" nu og da. Bjergsiden var stenet og ikke helt nem, og en mindre gruppe bøjede af og begyndte deres egen nedtur i en stor bue. De så dermed ikke de sjældne arter på toppen, men blev belønnet med turens eneste fund af Hår-Star, *Carex capillaris*. De øvrige deltagere fortsatte op til de mere stejle og blottede klippevægge i højden, hvor artsrigdommen steg med bl.a. Færøsk Løvefod, *Alchemilla faeroënsis*, med de dybt lappede blade. Aftensmaden var fisk. Thyge havde fødselsdag og gav en omgang. Man kunne som dagen før vælge et tilbud på 3 retter eller bare en enkelt ret. Tilbuddet betalte sig. På aftenturen blev der botaniseret i en nærliggende cirkusdal med vandløb. På denne tur blev vi klare over, at almindelige planter i Danmark ofte er sjældne på Færøerne og vokser ganske andre steder. Eksempelvis fandt vi en ny lokalitet for Skovsyre, *Oxalis acetosella*, på grusede vandløbsbredder, mens Rundbladet Soldug, *Drosera rotundifolia*, optrådte i de fugtige lavninger.

3. Dag, 19/7:

Formiddagen var nærmest turisttur. Fra Hvannasund sejlede vi til Svinoy. Dagen var tåget, men det var dog muligt under sejlturen at iagttage søpapegøje, mallebuk og andre færøske specialiteter. Thyge holdt os konstant underrettet. Det var spændende at passere de store hvirvler, som opstår i vandene mellem øerne. På Svinoy var der 1½ time til at gå over øen til bygden af samme navn. Der blev småbotaniseret undervejs, set på huse og ved anløbsstedet på de pragtfulde havalger, som vokser der. Tågen lå tæt hele tiden. Eftermiddagen gik til Kunoy. Her findes en lille plantage, anlagt af Hedeselskabet omkring år 1900. Bag plantagen lå en cirkusdal og der blev brugt nogle timer til et nærmere bekendtskab med denne. Til aftensmaden var der bestilt Lunde, så alle kunne smage denne lækre færøske spise.

4. Dag, 20/7:

Farvel til Hotel Nord og Vidoy. Ved Klaksvik mødte vi Magnus og hans far, som tog os med op i fjeldet nordøst for byen. Udgangspunktet var plantagen i byens udkant. Det blev lidt af en klatretur, men terrænet var ikke vanskeligt og belønningen kom med mange spændende arter og en pragtfuld udsigt fra toppen. Den ventede Fjeld-Valmue, *Papaver radicata*, udeblev desværre. Under nedturen kom tågen atter drivende, men ikke så tæt, at den var besværlig. På opturen havde vi bemærket en af de såkaldte trædebregner, en firkløftart, *Cotula squalida*, der havde spredt sig til de fugtige lavninger i fjeldheden omkring et hus ovenfor plantagen. Den stammer oprindeligt fra New Zealand. Efter forslag fra dagens værter kørte vi til Toftavatn sydligt på Eysturoy for at se dette spændende vådområde. Vi blev belønnet med bl.a.

Krybende Ranunkel, *Ranunculus reptans*, og rødstrubet lom. Tiden var inde til Thorshavn. Der var frihed til selv at finde ud af sin aftensmad.

5. Dag, 21/7:

Eiði ligger nordvestligt på Eysturoy, øens nordligste halvø med et fjeld, hvis top var isfri under sidste istid. På vestsiden forekommer nærmest en urteli. Der kom nye arter på listerne, bl.a. Kirtel-Fjeldsimmer, *Dryas octopetala*, Hønsebær, *Cornus suecica*, og Poselæbe, *Coeloglossum viride*. De, der nåede helt op, blev atter belønnet med en udsigt fra fjeldet, der forsvandt brat lodret ned, og hvor mallebuk og ride beboede klippehylderne. Tågen lå i starten nede, solen i højden, men efterhånden steg tågen og blev turens tætteste. Alle kom dog godt ned igen i grupper. En mistænksom kjove, vel med unger, fulgte nedgangen og fandt lejlighed til nærgående skinangreb på flere deltagere. Frokost på en rastepads og derefter en kort tur igennem en smuk dal ved Haldarsvik på Streymoy, næsten overfor Eiði og med et vandfald i bunden med et frit fald på omkring 30 m. Aftenen stod i selskabelighedens tegn: Gunnva's mor i Torshavn havde gæstfrit inviteret på aftenkaffe med dejlig færøsk hjemmebag. Der tilbragte vi nogle hyggelige timer indtil det blev tid til opbrud.

6. Dag, 22/7:

Saksun ligger inderst i en fjord på det nordvestlige Streymoy. Gunnva's mor fulgte med på dagens tur og kunne berette om den gamle kongsgård, som ligger her og den lille kirke. Vi gik en tur på fjordbunden, der lå tør og botaniserede langs skrænterne. Det var ved frokosten i nærheden, at en bus fra Brno i Slovakiet pludselig tonede frem på den smalle vej og spydede geologer? ud. Ja, man oplever meget på en botanisk ekskursion. I søerne fandt vi bl.a. Smalbladet Pindsvineknop, *Sparganium angustifolium*, og Rust-Vandaks, *Potamogeton alpinus*, mens Krum Star, *Carex maritima*, blev fundet på en sandbanke i fjordens munding. Eftermiddagen gik til flere smålokaliteter for at se på specialiteter i Torshavns omegn, Hvitanes (Hestetunge, *Mertensia maritima*), Hoyvik (Purpur-Gøgeurt, *Dactylorhiza purpurella* ssp. *purpurella*) og Kirkjubøur (Skotsk Lostilk, *Ligusticum scoticum*), hvor noget af den ældste bebyggelse på Færøerne findes. Flere fik til aftensmad en spændende fiskebuffet med flere specialiteter, som skriveren er meget misundelig over ikke at have smagt, selv på trods af en dejlig vågehvalbøf.

7. Dag, 23/7:

Torshavn ligger bag os og Vestmanna foran. Nord herfor ligger et opstemmet vandløb, der blev os anbefalet i Torshavn. Bilerne efterlades på et lille plateau og vi klatrer langs vandløbet, senere over en bakkekam og når den første opstemmede sø. Der ser vi så, at en bred magelig vej løber langs bakkekammen; vi kunne have kørt hele vejen op til søen. Det andet var nu sjovere og gav nogle nye arter, bl.a. Arktisk Pil, *Salix arctica*, på stejlvæggene i kløften neden for dæmningen. Der blev botaniseret i og langs disse vandreservoirer til frokosttid. Eftermiddagen var turisme. En pragtfuld sejltur i en lille båd langs foden af de stejle klipper nord for Vestmanna, hvor skipperen fortalte levende og humorfyldt om færingeres tidligere tilværelse med at fange fugle og tage æg fra fjeldene. Stadig udsættes og indfanges får på stejle isolerede lier på disse fjelde. Færinger fødes ikke svimle. Der blev nu forlagt til hotellet nær lufthavnen i Sørvagur. Efter et dejligt måltid, for nogle med spændende specialiteter, blev det til en single ledertur (PW og OL) ned gennem Sørvagur. Vi kunne senere bryste os af at have fundet flere nye arter for turen og for Færøerne som Stakløs Hejre, *Bromopsis inermis*.

8. Dag, 24/7:

Turens sidste ekskursion gik til den store sø, Fjallavatn, nord for Sørvagur. Det var turens

første oplevede regnvejrsgang, men det stoppede heldigvis efter nogle timer. Turen gik søn rundt, ja helt ud til kysten med en sidste pragtfuld udsigt. Turen blev præget af adskillige våde sokker, måske typisk for den sidste dag? Især elvlejet neden for søen påkaldte vor opmærksomhed ved fund af store bestande af Krybende Ranunkel, Sylblad, *Subularia aquatica*, Smalbladet Vandstjerne, *Callitriche hamulata* og Hår-Tusindblad, *Myriophyllum alterniflorum*. Henimod slutningen kom tågen drivende, men ikke så tæt som tidligere oplevet. Dagen sluttede med fælles aftensmad og festligt lag, igen glimrende. Skriveren glemmer ikke så let den rejecocktail.

9. Dag, 25/7:

Så går det hjemad, eller... kan flyet lande og lette? Jo, vejret er med os. Vi kommer op og lander efter en behagelig tur i Kastrup. Endnu en dejlig tur i godt selskab er ovre.

Ole

Lokaliteter på Færøerne, 17-25/7 2003
Tallene til højre angiver de færøske distrikter.

Lok. 1:	Havnen i Leirvik, 17/7	2.
Lok. 2:	Kystområde i Vidareidi (aftentur), 17/7	1.
Lok. 3:	Fjeld bag Hotel Nord, 18/7	1.
Lok. 4:	Cirkusdal ved Dalá (aftentur), 18/7	1.
Lok. 5:	Svinoy, 19/7	1.
Lok. 6:	Kunoy, skov og cirkusdal, 19/7	1.
Lok. 7:	Fjeld over Klaksvik, 20/7	1.
Lok. 8:	Toftavatn, 20/7	2.
Lok. 9:	Eidi, 21/7	2.
Lok. 10:	Haldarsvik, 21/7	3.
Lok. 11:	Saksun, 22/7	3.
Lok. 12:	Hvitanes, 22/7	3.
Lok. 13:	Hoyvik, Thorshavn, 22/7	3.
Lok. 14:	Kirkjubóur, 22/7	3.
Lok. 15:	Frammi á Vatni, Vestmanna, 23/7	3.
Lok. 16:	Sórvagur (aftentur), 23/7	4.
Lok. 17:	Fjallavatn, 24/7	4.
Lok. 18:	Thorshavn by	3.

Udvalgt botanisk litteratur om Færøerne

Hansen, K. 1966: Vascular Plants in the Faeroes. Horizontal and Vertical Distribution. - Dansk Botanisk Arkiv 24.3: 1-141.

Hansen, K. 1972: Vertical vegetation zones and vertical distribution types in the Faeroes. – Bot. Tidsskr. 67: 33-63.

Hansen, K. 1981: Lidt om Færøernes flora. – URT 5: 78-85.

Hansen, K. 1981: Mere om Færøernes flora. – URT 5: 103-108

Hansen, K. & Jóhansen, J. 1971: Plantevæksten på landjorden. - i: Bøcher, T.W., Nielsen, C.O. & Schou, A. (red.): Danmarks Natur. Bind 10. Grønland og Færøerne. Politikens Forlag. København

Jóhansen, J. 2000: Føroya flora. - Føroya Skúlabókagrunnur. Tórshavn.

Rasmussen, R. 1952: Føroya flora. - Skúlabókagrunnur Løgtingsins. Tórshavn. 2. Útgáva.

Rostrup, E. 1870: Færøernes Flora. – Bot. Tidsskr. 4: 5-109.

Dansk navn	Latinsk navn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Abeblomst, Gul	Mimulus guttatus		X														X		
Angelik, Skov-	Angelica archangelica ssp. sylvestris	X																X	
Annelgræs, Strand-	Puccinellia maritima										X							X	
Annelgræs, Udspærret	Puccinellia distans		X																
Baldrian, Hyldebladet	Valeriana sambucifolia													X					
Benbræk	Narthesium ossifragum			X			X		X							X	X	X	
Birk, Kirtel-	Betula glandulosa?						X												
Blåbær	Vaccinium myrtillus							X	X									X	
Blåtop	Molinia caerulea			X			X												
Borst, Høst-	Leontodon autumnalis			X														X	
Brandbæger, Alm.	Senecio vulgare											X					X		
Brunelle, Alm.	Prunella vulgaris															X		X	
Bukkeblad	Menyanthes trifoliata								X									X	
Bunke, Bølget	Deschampsia flexuosa			X												X		X	
Bunke, Mose-	Deschampsia caespitosa										X								
Byg, Seksradet	Hordeum vulgare var. vulgare												X						
Bægerbregne	Cystopteris fragilis			X			X				X					X			
Bølle, Mose-	Vaccinium uliginosum								X									X	
Djævelsbid	Succisa pratensis			X			X		X								X	X	
Draba, Hvidgrå	Draba incana															X			
Dueurt, Dværg-	Epilobium anagallidifolium			X												X		X	
Dueurt, Fjeld-	Epilobium alsinifolium			X												X			
Dueurt, Glat	Epilobium montanum									X									
Dueurt, Kirtel-	Epilobium ciliatum	X				X				X									
Dueurt, Kirtel-	Epilobium adenocaulon																X		
Dueurt, Kær-	Epilobium palustre	X	X	X						X								X	
Dueurt, Mælke-	Epilobium lactiflorum			X															
Dværgbunke, Tidlig	Aira praecox					X													
Dværgsyre	Koenigia islandica							X	X										X
Dværgulvefod	Selaginella selaginoides			X			X		X	X						X		X	
Egebregne, Tredelt	Gymnocarpium dryopteris												X						
Engelskræs	Armeria maritima		X								X							X	
Engelsød, Alm.	Polypodium vulgare									X	X								
Engkarse	Cardamine pratensis ssp. pratensis		X	X														X	
Ensian, Bredbægret	Gentianella campestris			X					X	X						X		X	

Hønsbær	<i>Cornus suecica</i>								X									X
Hønsetarm, Alm.	<i>Cerastium fontanum</i>	X														X		X
Hønsetarm, Arktisk	<i>Cerastium arcticum</i>		X	X				X										
Hønsetarm, Opret	<i>Cerastium glomeratum</i>										X							
Hør, Vild	<i>Linum catharticum</i>			X					X									X
Iris, Gul	<i>Iris pseudacorus</i>									X							X	
Kambregne	<i>Blechnum spicant</i>			X			X									X		X
Kamgræs, Alm.	<i>Cynosurus cristatus</i>										X							
Kamille, Skive-	<i>Chamomilla suaveolens</i>										X							
Kamille, Strand-	<i>Tripleurospermum maritimum</i>										X							
Katteskæg	<i>Nardus stricta</i>			X												X		X
Kløver, Hvid-	<i>Trifolium repens</i>			X														X
Kløver, Rød-	<i>Trifolium pratense</i>																X	
Knopurt, Bjerg-	<i>Centaurea montana</i>																X	
Kogleaks, Tue-	<i>Trichophorum cespitosum</i>			X												X		X
Kokleare, Læge-	<i>Cochlearia officinalis</i>		X					X										X
Kvan, Fjeld-	<i>Angelica archangelica</i> ssp. <i>archangelica</i>	X		X														X
Kvik, Alm.	<i>Elytrigia repens</i>										X							
Kællingetand, Sump-	<i>Lotus uliginosus</i>															X		
Kæruld, Smalbladet	<i>Eriophorum angustifolium</i>			X			X									X		X
Kæruld, Tue-	<i>Eriophorum vaginatum</i>																	X
Laksebær (i have)	<i>Rubus spectabilis</i>						X											
Limurt, Tue-	<i>Silene acaulis</i>			X					X	X						X		X
Lostilk, Skotsk	<i>Ligusticum scoticum</i>															X		
Løvefod, Bjerg-	<i>Alchemilla alpina</i>			X					X							X		X
Løvefod, Færøsk	<i>Alchemilla faeroënsis</i>			X												X		
Løvefod, Håret	<i>Alchemilla filicaulis</i> ssp. <i>vestita</i>																	X
Løvefod, Kløftet	<i>Alchemilla wichuræ</i>															X		
Løvefod, Trådstænglet	<i>Alchemilla filicaulis</i> ssp. <i>filicaulis</i>			X						X								
Mangeløv, Alm.	<i>Dryopteris filix-mas</i>						X											
Mangeløv, Bredbladet	<i>Dryopteris dilatata</i>																	X
Marehalm	<i>Leymus arenarius</i>																X	
Mjødurt, Alm.	<i>Filipendula ulmaria</i>									X								
Mynte	<i>Mentha</i> sp.																X	
Mælde, Tykbladet	<i>Atriplex glabriuscula</i>										X							
Mælkebøtte	<i>Taraxacum</i> sp.															X		X

